

La llengua de la tele

Assistim a un lingüicidi en directe en el qual correm el risc que el català esdevinga una recialla del passat per al jovent.

Tinc accés a 99 canals de televisió. Un total de 85 són en castellà (incloent-hi el 100% dels canals infantils i d'esports), vuit en anglès, dos en francès, un en galleg i un altre reparteix el temps entre l'èuscar i el castellà; els dos restants són en català, la meua llengua, l'idioma amb què pense, parle i escric per una combinació d'herència familiar i convicció personal. Dos canals d'un centenar. Dos. Un miserable i esquitit 2% d'una oferta inabastable d'hores infinites d'emissió ininterrompuda de milers de programes de tota mena.

També accedisc a dues plataformes d'*streaming*. Sèries i pel·lícules a dojo. En vena. Preparades i disposades per xutar-te-les com el camell té llesta la propra comanda del client ionqui. Tot el contingut està disponible en castellà i en tot un ventall de llengües —sempre majoritàries i amb estat, *of course...* *C'est la vie!*— via versió original: des de l'allau de productes nord-americans en anglès fins a les propostes del cinema asiàtic en coreà o japonès, tot passant pel cinema europeu en francès, alemany o les llengües nòrdiques. L'oferta en català es redueix a les dues sèries de *Merlí* i, potser, *Polseres vermelles* o alguna pel·li a l'estil *Pa negre*. Amb possibilitat d'accedir al doblatge en castellà, és clar. No siga que... Pura anècdota, en tot cas.

La llengua de la tele és el castellà i, si de cas, l'anglès o, excepcionalment, alguna altra llengua majoritària. Ja sabeu: idiomes amb estat, exercit i diners en forma d'instituts Cervantes, British Council, Alliances Françaises i tota la pesca. Eixa és la realitat lingüística de la meua tele, i de la teua, i de la d'aquell. I la dels nostres fills i filles que, per cert, ja no veuen la tele a l'estil clàssic, sinó a la carta i per internet, on el panorama esdevé clònic per no dir encara pitjor.

Fora de les pantalles de l'ordinador, el mòbil o la tauleta, on encara hi ha una

ANTONI RUBIO

@antonirubio

vida real, palpable i en tres dimensions, ni que siga amb mascareta, toc de queda i distància social, la influència de la vida fictícia d'addictes al wifi, les sèries i la telerealtat es nota. I prou. En tots els nivells i en totes les edats. En els adults, evidentment; en la xicalla i en el jovent, més encara. Preocupant.

El món de la hiperconnexió, l'audiovisual i la punyetera pantalla enganxada al nas com una paparra és un món de llengües majoritàries que s'imposen i colonitzen fins al darrer bri d'espai. Xiques i xics, noies i nois, al·lotes i al·lots juguen, somien, s'emocionen i s'enamoren en castellà o, si més no, en anglès macarrònic, perquè així ho fan els seus referents. Perquè així parlen els dibuixos animats que els pares els estaquen des de menuts, els *tiktokers* com Charli D'Amelio, els youtubers com AuronPlay o la tia bona o el bonorro fibrat del culet dur que surt a *La casa de papel* o en qualsevol altra sèrie o pel·li de consum ràpid.

L'allau és difícil de contenir i gairebé impossible de combatre. Torne a repetir-ho: només pensant en la tele clàssi-

ca, la que els nostres joves ja veuen com una recialla d'un món caducat, 85 canals de 99 en castellà. I només dos en català. Una anècdota ridícula. Des de València estant, per exemple, tan sols pots accedir a À Punt i al canal internacional de TV3, com si hom visqués a Lapònia, Vanuatu o en un lloc recòndit de l'Amazones. IB3? Ni sabem què és.

À Punt, TV3 i IB3 són, però, una de les gotes que ens queden en l'oceà. Minsa, si es vol, però nostra. Un mur esprimitat que protegeix el català de la minorització total en el nou món que es configura a cop de pandèmia. És per això que l'estómac es regira quan, en nom de la igualtat i de protegir "el espanyol que està en perill en Espanya", segons diuen, À Punt o TV3 inclouen cada cop més el castellà en sèries, debats i tota classe de produccions.

A la banda castellanòfila, però, on es veu que no hi ha tant de trellat, o tanta por, o tenen més mala bava, no hi ha deferències: als dos canals catalanoparlants sovinteja l'espanyol cada cop amb més força, mentre els 85 canals castellans no n'amollen una en català. Mai. I fins i tot obliguen els concursants catalans i valencians d'OT, per dir-ne un cas, a parlar en castellà amb les seues famílies per "respecte" a l'audiència.

Assistim en directe a un lingüicidi que ens toca de ple: lent, soterrat, sibil·lí, amb una gran determinació política i mediàtica. Un assetjament lingüístic on ens fan llum de gas perquè pensem que nosaltres som els estranys, els tancats o els intolerants. Si ens ho creiem, en dos generacions el problema no serà la llengua de la tele, sinó que, per al jovent, el català esdevindrà com jugar a la màquina en els recreatius, pensar en pessetes o esperar l'hora d'inici d'una sèrie en tal canal. Una cosa antiga que, simplement, no va amb ells.

Escriptor